

Η Εικονομαχία (8^{ος} - 9^{ος} αιώνας) σελ. 34-35

Τι μελετώ σε αυτή την ενότητα:

1. Κατανοώ όρους που σχετίζονται με την Εικονομαχία:

- εικονομαχία
- εικονομάχοι/εικονοκλάστες
- εικονολάτρες/εικονόφιλοι
- ανεικονικές αντιλήψεις
- αναστήλωση των εικόνων

2. Συνέπειες της Εικονομαχίας

Η Εικονομαχία (8^{ος} - 9^{ος} αιώνας)

700

717 μ.Χ.
Στέψη
Λέοντος
Γ'
Τσαυρου

726 μ.Χ.
απομάκρυνση
εικόνας Χριστού
από Χαλκή Πύλη
- *έναρξη*
Εικονομαχίας

730 μ.Χ.
διάταγμα
Λέοντος Γ'

787 μ.Χ.
λήξη Α' φάσης
- Ζ' Οικουμενική
Σύνοδος

800

815 μ.Χ.
μέτρα
Λέοντος
Αρμένιου -
έναρξη
Β' φάσης

843 μ.Χ.
Αποκατάσταση
εικόνων - *λήξη*
Εικονομαχίας

➤ **1. Εικονομαχία:** είναι η θρησκευτική διαμάχη που ξέσπασε στη Βυζαντινή αυτοκρατορία από τις αρχές του 8^{ου} ως τα μέσα του 9^{ου} αιώνα σχετικά με το ερώτημα αν η λατρεία των εικόνων είναι σύμφωνη ή όχι με τις παραδόσεις της Ορθοδοξίας. Η Εικονομαχία διχάσε τον λαό σε δύο αντιμαχόμενες παρατάξεις, τους εικονομάχους (εικονοκλάστες) και τους εικονολάτρες (εικονόφιλους).

<u>Εικονομάχοι/εικονοκλάστες</u>	<u>Εικονολάτρες/εικονόφιλοι</u>
<ul style="list-style-type: none"> - οι πολέμιοι (εχθροί) των εικόνων - το επίσημο κράτος και τμήμα του πληθυσμού 	<ul style="list-style-type: none"> - οι υπερασπιστές των εικόνων - τμήμα του πληθυσμού - υπερασπιστής των εικόνων ήταν ο θεολόγος και μοναχός Ιωάννης Δαμασκηνός

➤ Πρωτεργάτες της εικονομαχίας (πρώτος + έργο = αυτός που πρώτος σκέφτηκε την ιδέα ενός έργου και εργάστηκε για την πραγματοποίησή του): Οι αυτοκράτορες **Λέων Γ΄ Ίσαυρος** και ο γιος του **Κωνσταντίνος Ε΄**. Οι αυτοκράτορες Ίσαυροι κατάγονταν από τη Συρία και είχαν επηρεαστεί από τις ανεικονικές αντιλήψεις (=αντίθετες στη λατρεία των εικόνων) της Ιουδαϊκής και Ισλαμικής θρησκείας. Γι' αυτό θεωρούσαν τη λατρεία των εικόνων ως ειδωλολατρική πράξη.

Η περίοδος της Εικονομαχίας διεξήχθη σε δύο φάσεις (726-787 μ.Χ. και 815-843 μ.Χ.). Αφορμή: το 726 ο αυτοκράτορας Λέων Γ΄ Ίσαυρος διατάζει την απομάκρυνση της εικόνας του Χριστού από τη Χαλκή Πύλη της Κωνσταντινούπολης. Οι εικονολάτρες αντιδρούν και ξεσπά η Εικονομαχία. Κατά την περίοδο της Εικονομαχίας, εξαιτίας του αυτοκρατορικού διατάγματος που εκδόθηκε το 730, οι εικονολάτρες τιμωρήθηκαν με εξορίες, φυλακίσεις και εκτελέσεις, ενώ απαγορεύτηκε η παράσταση θείων προσώπων στις εκκλησίες.

➤ Το 843 μ.Χ. η περίοδος της Εικονομαχίας λήγει με τη Σύνοδο της Κωνσταντινούπολης, την οποία συγκάλεσε η **αυτοκράτειρα Θεοδώρα**. Η Σύνοδος **αποκατέστησε οριστικά τη λατρεία των εικόνων = αναστήλωση των εικόνων**.

Σήμερα η Εκκλησία γιορτάζει την αναστήλωση των εικόνων την Κυριακή της Ορθοδοξίας, που τελείται την πρώτη Κυριακή της Σαρακοστής.

2. Οι συνέπειες της Εικονομαχίας

α. **Διχάστηκε ο βυζαντινός λαός.**

β. **Η εκκλησία της Ρώμης απομακρύνθηκε από το Βυζάντιο** και αναζήτησε στήριξη στους ηγεμόνες των Φράγκων (Η προσπάθεια των βυζαντινών αυτοκρατόρων να επιβάλουν την εικονομαχία/απαγόρευση προσκόνησης εικόνων σε όλη την αυτοκρατορία ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΥΣΗ δυσαρέστησε την εκκλησία της Ρώμης και είχε αρνητικές συνέπειες για τις σχέσεις της αυτοκρατορίας με τη Δύση, αφού αρχίζει έτσι η αντιπαράθεση Ανατολής-Δύσης).

γ. **Καταστράφηκαν έργα τέχνης**, όπως εικόνες, ψηφιδωτά, καθώς και κείμενα των εικονομάχων.

δ. **Υποχώρησε η ενασχόληση με τα γράμματα.**